

تۇتاس قوعامدا سىراپىشلىدقنى نامىس، ۋنەمشلىدىكى داڭق سانائىتىن راي قالىپتاستىرايىق

□ **خالىق گازەتنىڭ شولۇشىى**

ۋنەمشلىدىك قولدانۋ، سىرراپىشلىدىققا قارسى تۇرۇدىڭ تەتىگى جالپى خالقتا، بارلىق ادامنىڭ جاۋاپكەرشىلىك ارقالاۋىندا. باس شۇجى شي جىنپىڭ جۇقتا اس – سۇ سىرراپىشلىدىق ارە-كەتىن تيۇ جونىدە ماڭزدى نۇسقاۋ بەرپ، ۋگىت – تارىبەنى شىكەرلىي كۇشەيتىپ، ۋنەم-شىلدىك ادەتىن شىن مانىندە جەتىلدىرىپ، تۇتاس قوعامدا سىرراپىشلىدىقتى نامىس، ۋنەم-شىلدىكىتى داڭقى سانائىتىن راي قالىپتاستىرۇ كە-

رەكتىگىن باسا دارىپتەدى.

”ۋقپىتىلىق بولسا ۋنەمشلىدىك بولادى، ۋنەمشلىدىك بولسا نىزگىلك اتاۋلى كوكتەيدى؛ سىرراپىشلىدىق بولسا بەيپىلدىك بولادى، بەيپىل-دىك بولسا جاماندىق اتاۋلى اسقىنادى“. سىرراپ-شىلدىق ارەكتەتىدە ”شەكىن اسۋ اسەرى“ بولا-تىنىدىىن، قوعامدىق بايلىقتى جالھاپ، الەۋمەت-تىك مۇدەدگە زالال كەلتىرەتىنىدىگىن، ۋسوز جوق، جەتە تانۇ كەرەك. استا – توك سىرراپ-شىلدىق جايتى ەلىمىزدىڭ نەگىزگى مەملەكەت جاعايدىيانان الشاقتاپ، تاڭداۋلى ۋداستۇرلى ما-دەنيەتتەن اۋا جايلىپ، قوعامدىق سالتتى بۇلدى-رەدى. ۋنەمشلىدىك قولدانۇ جەكەلك ۋمورال بولپ قانا قالماستان، قوعامدىق الەۋمەتتىك ۋمورال. ۋنەمشىل، تەجەمدى بولۇ ۋبىر ۋتۇرلى ۋداستۇرلى تاماشا ۋمورال جانە قۇن تالپىنىسى، مەيلى مەملەكەت ساتسىنىدا، قوعام ساتسىنىدا، الە جەكەلك ساتىدا بولسىن، بارلىعى سوتىس-يالپىستىك وزەكنى قۇن كوزقاراسى تاقىرىبىنىدا بولۇغا ۋئىستىتى ۋمان. كەيىس جەرلەردە ەلى دە ۋومىر ۋسۇرىپ وتىرعان اس – سۇ سىرراپىش-لىدىق قۇبىلىسى الدىندا، تەك زاڭ شىعارۇدى كۇ-شەيتىپ، باقلاۋ – باسقارۇدى كۇشەيتىپ، ۋنم-دى شارالاردى جولعا قويپ، باياندى مەحازىم ورناتىپ، اس – سۇ سىرراپىشلىدىق ارەكەتىن باتىل تيۇمەن بىرگە، جۇڭخۇا ۇلىنىڭ ۇقپىتى دا ۋنەمشىل تاڭداۋلى ۋداستۇرىن زور كۇشەن اس-ماقتاتىپ، سىرراپىشلىدىقتى نامىس، ۋنەمشلىدىكى داڭقى سانائىتىن يدەيالىق كوزقاراستى زور كۇشەن ۋگىتتەگەندە عانا، ۇستىنن وڭاۋ مەن تۇبىرىننن وڭاۋدى بىردەي جۇرگىزىپ، ورەلى ونەگە كورسەتۋگە، ۋنەمشىلدىك قولدانۇدى، سىرراپىشلىدىققا قارسى تۇرۇدى تۇتاس قوعامنىڭ ورتاق تانىمىنا جانە ارەكتەتە اينالدىرۇعا بولادى.

تۇتاس قوعامدا سىرراپىشلىدىقتى نامىس، ۋنەمشىلدىكىتى داڭقى سانائىتىن راي قالىپتاستىرۇدا ۋنەمشىلدىك، تەجەمدىلىك ادەتىن شىن مانىندە جەتىلدىرۇ كەرەك.” ۋبىر كەسە كوچە، ۋبىر رەتكى استىڭ وڭاي – وسپاق قولعا كەلمەيتىنىد-گىن ويلاۋ كەرەك؛ كىمىدەگى ۋبىر سابىق ۋچىپ، ۋبىر ۇزىك سىرمانىڭ دا وڭايلىقىەن ون-دىرىلبەيتىنىدىگىن ويلاۋ كەرەك“. قازىر زات كۇن ساينن مولايىپ، تۇرمىس ورەسى بىرىنىدەپ جوعارىلادى، ۋبىراق ۇقپىتى دا ۋنەمشىل بولۇ ۋبىزدىڭ اتا – بابادان قالعان اسلىمىز، ەش-قاشان دا ونى تاستاۋعا بولھايىدى. اسىرەسە، ”قوسى 100 جىلدىق“ كۇرەس نىساناسىنىڭ تارىخىي توعىسۇ تۇيىنىنىدە ۋنەمشىلدىك تانىمىن ورناتاۋ، ۋنەمشىلدىك ادەتىن جەتىلدىرۇ اسا ما-ڭزدى مانىگە يە. ۋنەمشىلدىك قولدانۇ، سىرراپ-شىلدىققا قارسى تۇرۇ ۋبىر ۇلتنىڭ نەگىزگى وسى زامانعى وركەنىيەت ساپاسى، دەسەدە، تەك ۋنەمشىلدىكىنى ناقتى ارەكەتكە اينالدىرعاندا عانا، قوعامدىق وركەنىيەتتىڭ جاڭما بەدەرىن سالۇعا ببولادى؛ تەك ۋنەمشىلدىكىتى قوعامدىق سالتقا اينالدىرعاندا عانا، ۇلتنىڭ تاماشا ۋمورال-نىڭ جاڭا تاراۋىن جازۇعا بولادى. ۋبىز ۋنەم-شىلدىككە تالپىنۇشى بولۇمەن عانا قاناعاتتانىپ قالھاي، ۋتپىتى دە ماڭزدىسى، ۋنەمشىلدىكىنىڭ ارەكەتشىسى بولۇمىز كەرەك. ۋبىز ۋبىر مىلليارد 400 مىلليون خالىقى بار ۇلكەن ەلىمىز، ەگەر بارلىق ادام ۋنەمشىلدىكىنى ۇز باسىنان

(باسى 1 – بەتتە)
ىلگەرىندى – كەينىدى 3 رەت «اۆتونوميالى را-يوننىڭ قورشاعان ورتانى قورعاۋ ەرەجەسىنە» وزگەرسە ەنگىزۋگە كىرىسىپ، قىزىل سىزدىق، تومەنگى شەك تالايىن باستان – ايباق ساباقتاس-تىردى“، – دەيدى اۆتونوميالى رايوندىق خالىق قۇربلىتايى تۇراقتى كومپىتەتى قورشاعان ورتا مەن بايلىقتى قورعاۋ قىزمەتى كومپىتەتى زاڭ – ۋتۇزم باسقارماسىنىڭ باستىعى سۇڭ جىمپىڭ.

وتانىمىزدىڭ باتىسى سولتۇستىگىنە ورننا-لاشقان شىنجياڭنىڭ ەكولوگىيالىق ورتاسى ايرىقە-شا ۴سىز. پارتيا 18 – قۇربلىتايىنان بەرى، اۆتو-نوميالى رايوندىق پارتكوم مەن ۇكىمەت شي جىنپىڭ جولداستى ۇيتقى مەتكەن پارتيا ورتا-لىق كومپىتەتىنىڭ ەكولوگىيالىق وركەنىيەت قۇرد-لمسى جونىدەگى شەشىمدەرىن، ورنالاستىرۇلا-رىن شىكەرلىي دايەكتىلەندىرىپ، تىياناقتاندى-رىپ، ەكولوگىيالىق وركەنىيەتتى جوعارى دەڭ-گەيدە جوبالاۋ مەن ۋتۇزم جۇيەسى قۇرىلىسىن جەدەل ىلگەرىلەتىپ، ەكولوگىيالىق ورتانى باسقارۇ ۋتۇزمىمەن كەمەلدەندىرىپ، قىزىل سىزدىق پەن تومەنگى شەكىنىڭ شىن مانىندە بۇل-جىماس شەكتەۋگە يە بولۇنما مۇمكىندىك جاسادى.

2017 – جىلى 9 – ايدا اۆتونوميالى رايون «اۆتونوميالى رايوننىڭ ەكولوگىيالىق ورتانى قورعاۋ باياندى مەحازىمىن ونان ارى كەمەل-دەندىرۇ جونىدەگى بىكىرىن» جارپايلاپ، ۋئۇ-زم قۇرىلىسىن كۇشەيتىپ، ۋتۇزمىدى تۇ باستان كەمەلدەندىرىپ، ساڭلاۋلاردى ىتەپ، ەكولوگيا-لىق ورتانى قورعاۋدىڭ جوعارى شەگىن ورنات-تى، قاتايتتى.

2018 – جىلى رايونىمىز تاعى «اۆتونوميالى رايونىنىڭ ”ۇش جوعارى“ نىسانداردىڭ شىنجياڭغا كرۇن قاتاڭ شەكتەپ، ەكونوميكا-نىڭ جوعارى ساپالى دامۇن ىلگەرىلەتۇ جونىد-دەگى اتقارۇ جوباسى»، «ەكولوگىيالىق ورتانى قورعاۋدى جالپى بەتىك كۇشەيتىپ، لاستانۇدان ساقتانۇدان جانە ونى جونگە سالۇدان قامال الۇ شاپاقسىن باتىل، ويداعىداي جۇرگىزۇ جونىدە-گى اتقارۇ جوباسى» سىياقتلاردى جارپايلاپ، ات-موسقەرا، سۇ، توپىراق سىياقتى قورشاعان ورتا فاكىورلارنى باىعاتتاي وتىرىپ، ۋسوز جوق، ورىنداۋعا ۋئىستىتى بۇلجىماس كورسەتكىشتەر بەلگىلەپ، ”ۇش جوعارى“ نىساندار جونىندە ايقىن شەك – شەكارا بەلگىلەدى.

” جەلىلەس جۇجتانتاردىڭ جاريالانۇى رايو-نىمىزدىڭ قىزىل سىزدىقتى، تومەنگى شەكتى بەرىك ساقتاۋدى قاتاڭ تىياناقتاندىرۇنىداى ناقتى شاراسى سانالادى، ول اۆتونوميالى رايون-دىق پارتكوم مەن ۇكىمەتتىڭ شي جىنپىڭنىڭ ەكو-لوگىيالىق وركەنىيەت يدەياسىن باتىل دايەكتىلەند-ىدرۇ، تىياناقتاندىرۇ، لاستانۇدان ساقتانۇدان جانە ونى جونگە سالۇدان قامال الۇ شاپاقسىنىڭ جەڭسىنە قول جەتكىزۇ، باتىل تۇردە بۇقارا ۋۇشىن ەڭ جالپىعا ۋئىمىدى خالىق تۇرمىسى نرىس – قۇتىن كوزدەۋ بەكىمىن كورسەتتى“، – دەيدى اۆتونوميالى رايوندىق ەكولوگىيالىق ورتا مەڭگەرەمىسى اتقىموسقەرا ورتاسى باسقارماسىنىڭ ورنىباسار باستىعى شىۇڭ جىانشىين.

مۇنان سىرت، رايونىمىز تاعى باسىتى كادىرلاردىڭ ەكولوگىيالىق وركەنىيەت قۇرىلىسى جاۋاپكەرشىلىك ۋتۇزمى بويىنشا باعالاۋ، جاۋاپقا تارتۇدى بەلگىلەپ، اۆتونوميالى رايوننىڭ ەكو-لوگىيالىق ورتانى قورعاۋدا پارتيا مەن ۇكىمەت بىردەي جاۋاپتى بولۇ، ۋبىر قىزمەت ورنىندا قوس جاۋاپكەرشىلىك ارقالاۋ، ۋومىر بويى جا-ۋاپكەرشىلىكتى قۇزاستىرۇ، ۇقىق پەن جاۋاپكەر-شىلىك بىردەي بولۇ پرىنپىسىين ايقىنىدادى؛ ەنەرگيا، كەن بايلىقتارىن اشۇدا اۆتونوميالى را-يوندىق ۇكىمەت ”ۋبىر قالايمەن“ تەكسەرىپ بەكتۇ ۋتۇزمى، قورشاعان ورتانى قورعاۋدا ”ۋبىر بەلەتپەن تەرىستەۋ“ ۋتۇزمى سىياقتلاردى اتقا-رىپ، قىزىل سىزدىقتى، تومەنگى شەكتى بەرىك ساقتاۋعا شىنايى كەپىلدىك ەتتى.

بىلتىردان بەرى، رايونىمىز وڭىرىلك كە-ڭسىنىك بويىنشا ەكولوگىيالىق ورتانى باعالاۋ جانە ”ۇش سىزدىق، ۋبىر ۋتىزمىدى“ جاساۋ قىزمەتىن ورىستەنىپ، ەكولوگىيانى قورعاۋدىڭ قىزىل سىزىىن، قورشاعان ورتا ساپاسىنىڭ تو-مەنگى شەگىن، بايلىقتان پايدالانۇدىڭ جوعارى

شەگىن جەدەل بەلگىلەپ، ەكولوگىيالىق ورتا بو-يىنشا كرۇگە رۇقسات بەرۇ ۋتىزمىن جاساپ، رايونىمىزدىڭ ەكولوگىيالىق ورتاسىن باقلاۋ – باسقارۇ جۇيەسىن ونان ارى كەمەلدەندىردى.

ارهكەتپەن ايگىلەپ، قىزىل سىزىقتىان، تومەنگى

شەكەن اتامادى

باس شۇجى شي جىنپىڭ ەكولوگىيالىق ور-تانى قورعاۋدى كۇشەيتىپ، ”ۇش جوعارى“ نىسانداردىڭ شىنجياڭغا كرۇن قاتاڭ شەكتەپ، لاستانۇدان ساقتانۇ جانە ونى جونگە سالۇ، قۇ-مايتتانۇدان ساقتانۇ، قۇمدى تىزگىندەۋ سەرىپ-نىن ارتتىرىپ، اسپانى اشىق، جەرى جاسىل، سۇى تۇنىق كورىكتى شىنجياڭ قۇرۇعا قۇلشنىۇ كەرەك دەپ ايقىن تالاپ قويغان ەدى.

رايونىمىزدىڭ جەر – جەرى، تاراۋلارى باس شۇجىدىڭ تاپسىرماسىن ەستە بەرىك ساقتاپ، قىزىل سىزدىق، تومەنگى شەك تالايىن باتىل تۇردە ناقتى، ەگجەي – تەكجەيلى تىياناقتاندىرىپ، ارەكەتتە ايگىلەدى.

ەكولوگىيانى قورعاۋدىڭ قىزىل سىزىىى ۋبىزدىڭ جانىمىز دا. شىنجياڭداى بەلگىلى كاسى-پورنىنىڭ جىلىنا 100 مىڭ توننا حلورلى سۇتەگى ۋندىرۇ نىسانى ”ۇش جوعارى“ نىسانىنىڭ شىنجياڭغا كرۇن قاتاڭ شەكتەۋگە قاتىستى بەل-گىلەمەگە ۇيلەسپەگەندىكتەن، قورشاعان ورتا بويىنشا تەكسەرىپ بەكتۇدەن وتپەي قالدى؛ بەلگىلى سەرىكتەستىكىنىڭ جىمپا ونەركاسپ نە-سانىنا تاڭداىعان جەرى ”دۇنيە ۋجوزى ساپتان كەرىش“ كورنىسى وڭىرىندە بولعاندىقتان، كو-رىنىستىك ايگىلى ورىندارعا قاتىستى ەرەجەگە ۇيلەسەيى، ۋبىر بەلەتپەن تەرىستەلدى؛ 200 مېلليون يۇاننان استام قارجى قوسىلغان ەسكى، توزىعان رازيىكە دوڭگەلەكتەردى قايتا وڭىدەۋ نىسانى قورشاعان ورتاعا قاتىستى باعالاۋدان وتپەي قالپ، ۋرۇمچى ەكونوميكالىق – تەحنىي-كالىق اشۇ رايونى (توۇتۇنچى رايونى) ەنگىزۇ-دەن باس تارتتى…

قورشاعان ورتا ساپاسىنىڭ تومەنگى شەگى ۋبىزدىڭ جانىمىزدا. 2019 – جىىل — 2020 – جىلعى جىلۇمەن قامداۋ ماۋسىمىندا ”ۋرۇمچى – سانجى – شىحىزى“ وڭىرىندە اۋىر لاستانغان اۋا رايىنان 5 رەت الدىن الا ساقتاندىرۇ سىكە قو-سىلدى. قورشاعان ورتانىڭ لاستانۇنن ازىئيۇ ماقتاسىنىدا، وڭىردەگى اۋدان، قالا، رايوندار ساپكەستى دارەجەدەگى شارالاردى، ۋتپتى لاس زاتتاردىڭ شىعارىلۇنن زورلىقتى تۇردە ازىئيۇ شارالرىن قولداندى.

بايلىقتان پايدالانۇدىڭ جوعارىى شەگى ۋبىزدىڭ جانىمىزدا. زاڭسىز قازىلغان ماشىناىلى قۇددىقاردى جاپتى، جەر استى سۇن اشۇ مولشە-رىن شەكتەدى، اۋىل شارۋاشلىعى كاسىپ سالاىسى قۇرىلمىن رەتەدى… سوغعى جىلدارى ۋرۇمچى قالاسى مېدۇڭ رايونى جەر استى سۇن اسىرا اشۇ ماسەلەسىنە مەڭزەس، ۋبىرىسىپ-را پارەمەندى شارالار ارقىلى جەر استى سۇن اشۇ مولشەرىنىڭ كوبەيمەي، تەك ازايا تۇسۇنە شىنايى كەپىلدىك ىتىپ، جەر استى سۇنىڭ ەكو-لوگىيالىق ورتاسىن بىرتىندەپ قالىپنا كەلتىردى جانە نارلەندىردى.

ەكونوميكالىق دامۇ مەن ەكولوگىيالىق ور-تانى قورعاۋدىڭ قاتنىاسىن ۋبىر جاقتى ەتۇدە رايونىمىزدىڭ جەر – جەرى، تاراۋلارى ايقىن تالعام جاسادى.

2018 – جىلدان بەرى، رايونىمىز زور كۇش شىعارىپ ونەركاسپنىك لاستانۇدان ساقتانۇ جانە ونى جونگە سالۇدى مىقتاپ يگەرىپ، مەشەۋ ون-دىرىستىك قۇاتتاردى قاتاردان قالدىرىپ، قاجەت-تەن اسىپ قالعان وندىرىستىك قۇاتتاردى ازاي-تىپ، ونەركاسپنىك لاستاۋشى زاتتاردىڭ شىعا-رىلۇنن قاتاڭ تىزگىندەپ، قورشاعان ورتاعا قا-تىستى اكىمشىلىك جازا دەلەلارىن ۋبىتتىرىپ، 100 مېلليون يۇاننان استام ايىپ سالىدى.

2019 – جىلى 12 – ايدا نىلقى اۋدانىنىداى يۇيشىڭ قاتارلى 3 كومىر كەندى جاپۇ جۇمىسىن تەكسەرىپ وتكىزىپ الۇ قىزمەتنىڭ ورىنداۋىنما مەڭزەس، شىنجياڭداى جاراتىلىستىق قورىقتار-داى، ايگىلى كورنىسى وڭىرلەرىندەگى، اۋىز سۇ كوزدەرىندەگى 18 شاعەن كومىر كەندى تۇ-گەلدەي جاپۇ، تىزىمىنن شىعارۇ جۇمىسى ورىندالدى.

قىزىل سىزدىقتى، تومەنگى شەكتى قاتاڭ ساقتاپ، ”كورىكتى اۋىل ساعىنىشىن“ جۇرەككە ۇيالاتتى

كومىر كەندەرىن جاپۇ، تىزىمىنن شىعارۇ جونىدە مۇرات بايقوجا بىلاي دەپ قارايدى؛ بۇل كاسىپ سالاسىنىڭ تىببىن وزگەرتۇگە قۇزاپ، ەكونوميكانىڭ جوعارى ساپالى دامۇنن جۇزەگە اسرۇداى قاجەتتى تالعام. بۇدان كەيىن، نىلقى اۋدانى دەنساۋلىق كۇتۇ ساياحاتى، قارا ارا كاسىپ سالاىسى سىياقتىلاردى دامىتۇ ارقىلى جاسىل دامۇ جولمەنن جۇرۇگە تاباندى بولادى.

تەرەڭ تامىر تارتىپ، قىزىل سىزدىق، تومەنگى

شەك جۇرت جۇرەگىنە تەرەڭ ۇيالادى

مولدىرەگەن تۇنىق تەكەس وزەنى بۇكىل اۋداندى ەندەي اعىپ جاتادى، 10 مىڭ مۇعا جۇىق پەرىپىلا گۇلى سۇلۇ سىمباتتى قارلى تاۋ باۋرايىنىدا جايقالا اشىلىپ تۇر… مۇنداى كوركەم كورنىستەر كىمنىڭ جادىن الھايىدى دەيسىز! اۋا ساپاسىنىڭ ناماشا، جاقسى بولۇ مولشەرى %98تىن استى، اۋدان كولەمىندەگى جەر بەتى سۇلارىنىڭ سۇ ساپاسى II تۇردەن جوعارىعا جەتتى، ورمانىمەن، شويپەن كومەكرىلۇ مولشەرى %71تەن استى — 2017 – جىلى رايونىد-مىزدان تۇڭغىش تۇپتتا مەملەكەتتىك ەكولوگىيالىق وركەنىيەت قۇرىلىسىندا ۇلكى كورسەتۇشى اۋدان-دار قاتارىنا تاڭداىلعان موڭغۇلكۇرە اۋدانىنىدا ەكولوگىيالىق ورتا سول جەردىڭ دامۇنىداى ەڭ ۇلكەن باسىمدىققا اينالدى.

10” جىلعا جۇىق ۇاقتتان بەرى، موڭغۇل. كۇرە اۋدانى جاڭدادن كەن بارلاۋ، كەن قازۇ نە-ساندارىن تەكسەرىپ بەكتىكتەن مەمس، ۋبىزدىڭ ’الدىمەن لاستاپ، ونان سوڭ جونگە سالاتىن‘ كونە سۇردەكپەن جۇرۇمىزگە استە بولھايدى“، – دەيدى ملە قازاق اۆتونوميالى وبلىستىق ەكو-لوگىيالىق ورتا مەكەمەسى موڭغۇلكۇرە اۋداندىق بولمىشە مەكەمەسى پارتيا باسىشلىق گرۇپپاسى-نىڭ شۇجىى شۇي رۇي.

قازىرگى تاڭدا، تومەنگى شەكتە ويىلاۋعا تاباندى بولۇ، ەكولوگىيانى الدىڭعى ورىنغا قويۇعا، جاسىل دامۇعا تاباندى بولۇ، قورعاۋ بارىسىندا دامىستۇ، دامىستۇ بارىسىندا قورعاۋ ۇستانىمى تىيانشاننىڭ تۇستىگى مەن تەرىستىگىنە تەرەڭ تامىر تارتقان.

2019 – جىلى 11 – ايدا شىنجياڭداى اشۇ را-يوندارنىڭ تۇڭغىش ەكولوگىيالىق ورتانى قورعاۋ ەرەجەسى جۇندۇڭ ەكونوميكالىق – تەحنىكالىق اشۇ رايونىنىدا جارپايلىنىپ اتقارىلىپ، ۋڭىردىڭ اتىموسقەرا، شۇىل، قاتتى قوقىستار، قۇرىلىس، لاس زات شىعارۇ، تابيعاتتى قورعاۋ سىياقتى جاقتارداعى باسقارۇ شارالارى ونان ارى ايقىندالدى. جۇندۇڭ اشۇ رايونى مەملەكەتنىڭ ۋىرى تيىتى كومىر، كومىر ەلەكتر، كومىر جىمپيا ونەركاسىپ بازاسى سانالادى، سوغعى جىلدارى اشۇ رايونى ەكولوگىيالىق ورتانى قورعاۋ قىزمە-تىنە ايرىققشا ۋمان بەردى.

”ۋبىز باستان – ايباق جاڭما دامۇ ۇستانىمىنا تاباندى بولپ، ”ۇش جوعارى“ نىسانداردىڭ جۇندۇڭغا كرۇن قاتاڭ شەكتەپ، كاسپورىنىد-داردى اينالدىمى ەكونوميكانى، تومەن كومىر-تەكنى ەكونوميكانى دامىتۇعا ينتالاندىرىپ جانە وعان قولداۋ كورسەتىپ، نازا ۇندىرىس جۇرگىز-دىك“. جۇندۇڭ اشۇ رايونىن باسقارۇ كومپىتەتتە-نىڭ مەڭگەرۇشىسى رىن جىيانپىڭنىڭ ايتۇنىنشا، قازىر اشۇ رايونىنداى كاسپورىنداردىڭ وزىنە ۋتان ەلەكتر زاۋونتارى لاس زات شىعارماۋدى نەگىزىنەن جۇزەگە اسىرعان.

تاماشا ەكولوگىيالىق ورتا — خالىق تۇرمە-سى ۋشىن جالپىعا ەڭ ۋئىمىدى قۇت – نرىس. بارلىق ادام ەكولوگىيالىق ورتانىڭ قورعاۋشىسى، قۇرۇشىسى، يىگىلكىنەنۇشىسى سانالادى، ەشىكىم دە قول قۇسىرىپ قاراپ تۇرۇشى، قالسى قالۇشى بولھايىدى.

”بىرنەشە جىلدان بەرگى جونگە سالۇ، قال-پىنا كەلتىرۇدەن كەيىن، تاڭبالى جايلاۋى بۇرىند-مىدان دا قۇلىرىپ، جاسىلدىانىپ، كورنىسى ونان ارى سۇلۇلانا ۋتۇستى، كوپتەگەن مالىشلار ساياحاتتان تابىسى تاۋىپ وتىر، ولاردىڭ باقت سەزىمى بارعان ساينن كۇشەيدى“. مۇرات باي-قوجا تەرەڭ اسەرەمن بىلاي دەدى: تاماشا ەكو-لوگىيالىق ورتانىڭ يىگىلگىن كورپ وتىرعان ۋبىز مەكەنىمىزدى اناعۇرلىم ويداعىداي قورعاپ، جارا-تىلىستىق ەكولوگىيانىڭ سۇلۇ سىمباتىنىڭ ماڭگى ساقتاۋىنا مۇمكىندىك جاسايمىز!